MİLLÎ EĞİTİM ● Cilt: 51 ● Bahar/2022 ● Sayı: 234, (1441-1456)

ÖĞRETMENLERİN ÖĞRETMENLER ODASINA İLİŞKİN METAFORİK ALGILARI

ARAŞTIRMA MAKALESİ

Ali GÖKALP[1], Yusuf İNEL[2], Servet ÜZTEMUR[3], Abdullah İsmet ÜNAL[4]

1 Dr. Öğrencisi, Uşak Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uşak-Türkiye, gokalpali1984@gmail.com, ORCID: 0000-0002-3301-8392.

2 Doç. Dr., Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, Uşak-Türkiye, yusuf.inel@usak.edu.tr, ORCID: 0000-0003-0739-5730.

3 Doç. Dr., Gaziantep Üniversitesi Nizip Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Gaziantep-Türkiye, servetuztemur@gamil.com, ORCID: 0000-0002-1580-9123.

4 Öğretmen, MEB, Hınıs Yeniköy Ortaokulu, Erzurum-Türkiye, abdullahismtunal@gmail.com, ORCID: 0000-0003-2593-7839.

Geliş Tarihi: 01.12.2020 **Kabul Tarihi:** 26.03.2021 **DOI:** 10.37669 milliegitim.834416

Öz: Bu araştırmanın amacı öğretmenlerin öğretmenler odasına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmaktır. Araştırma öğretmenlerin yazılı görüşlerine dayalı temel nitel bir araştırmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Uşak ili merkezinde yer alan 10 farklı okulda 2020-2021 eğitim - öğretim yılı içerisinde mesleklerini icra eden gönüllü 88 öğretmen oluşturmuştur. Araştırma verileri içerik analizinden yararlanılarak çözümlenmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, 88 öğretmen tarafından 58 farklı metafor üretilmiştir. Bu metaforlardan en sık kullanılanlar sırasıyla "han, evin salonu, dinlenme yeri/alanı, okulun mutfağı, arı kovanı ve mola istasyonudur". Ayrıca öğretmenler odasına ilişkin algılarının "kullanım şekilleri ve mekânsal düzeyde" olmak üzere iki ayrı temada toplandığı görülmüştür. Kullanım şekillerinin sırasıyla "dinlenme, eğitim - öğretim ve iletişim / etkileşim amaçlı" olmak üzere 3 farklı; mekânsal düzeyde ise "kozmopolit, ikinci bir yuva, umumi, sıradan/sıkıcı ve samimiyetten uzak bir yapı" olmak üzere 5 farklı şekilde olması sebebiyle öğretmenlerin öğretmenler odasına ilişkin algılarının çeşitlilik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimler: öğretmenler odası, metafor, metaforik algı, algı

TEACHERS' METAPHORIC PERCEPTIONS ABOUT THE TEACHERS' ROOM

Abstract:

The aim of this study is to reveal the perceptions of teachers about teachers' room through metaphors. The study was designed as a qualitative research based on written opinions of teachers. The participants of the study were composed of 88 voluntary teachers working in 10 different schools located in the provincial center of Uşak in the 2020-2021 academic year. Research data were analyzed through content analysis. According to the results of the study, 58 different metaphors were created by 88 teachers. Among these metaphors, the most frequently used ones were "inn, living room, resting place/area, school's kitchen, beehive, and stopover area", respectively. Besides, it was also determined that their perceptions of the teachers' room were focused on two topics as "the way it is used, and spatial properties." As the way the teachers' room is used included 3 categories such as "resting purposes, educational purposes, and communication/interaction purposes", and the spatial properties included 5 different expressions such as "cosmopolitan, a second home, common, mundane/boring, and a structure far from sincerity", respectively, it was concluded that teachers' perceptions of the teachers' room varied.

Keywords: teachers' room, metaphor, metaphorical perception, perception

Giriş

Okullar; birbiriyle bağlantılı birimlerin olduğu, açık şekilde tanımlanmış bir grup insanın yaşadığı, çevresinden farklı, karmaşık ilişkiler ağının olduğu ve kendine has bir kültürü olan sosyal sistemlerdir (Hoy ve Miskel, 2012). Türk Standartları Enstitüsünün belirlemiş olduğu TS 9518-TS 12860 standartlarına göre eğitim - öğretim ortamlarında bulunması gereken müdür, hizmetli, ziyaretçi odası ve birçok birimin arasında gösterilen öğretmen odaları (Türe ve Karaküçük, 2011), okullarda bulunan özel mekânlardan biridir (Yeşil ve Korkmaz, 2012).

Öğretmenler odası; öğretmenlerin rahatladıkları, meslektaşlarıyla sohbet ettikleri veya son dakika hazırlıkları yaptıkları, ders aralarında gelip gittikleri, bir sonraki ders veya hafta sonu için fikir alış verişinde bulundukları bir mekândır (Clandfield ve Foord, 2008). Öğretmenler bu alanlarda sürekli toplanıp aralarında gayri resmi ilişkiler kurmaktadır (Nayir, Taneri ve Akgündüz, 2017). Öğretmenler yine bu odalarda kendi aralarında iş birliği ve paylaşımlarda bulunarak olumlu kazanımlar edinebilmektedir (Newman, 1979). Bazen de öğretmenlerin aralarındaki iletişimin boyutu olumsuz bir hâl alıp yıkıcı ve zararlı etkiler yaratabilmektedir (Hammersley, 1984). Görüldüğü

üzere öğretmen odalarının farklı amaçlarla kullanılan bir ortam olduğu söylenebilir. Bu denli bir yapıya sahip olması sebebiyle öğretmen odalarının ne tür amaçlarla kullanıldığı, öğretmen odalarında iletişim ve etkileşimlerin nasıl yaşandığı ve bunların içeriklerini neler oluşturduğu araştırmalara konu olmuştur.

Bu araştırmalar içerisinde öğretmen adaylarının görüşlerinin alındığı Nayir, Taneri ve Akgündüz'ün (2017) çalışmalarında, adayların öğretmenler odasını başta dinlenme yeri ardından sırasıyla yeme içme, gizli ve yasak bölge, sohbet etme yeri ve eğitsel faaliyetlerin yapıldığı yer gibi farklı şekillerde algıladıkları ve yine benzer amaçlarla kullanıldığı tespit edilmiştir. Çalışmada öğretmenler odasının fiziki yapısını ise gayet konforlu olduğunu düşünenler olsa da buraları sıkıcı olarak nitelendirenlerin olduğu da rapor edilmiştir. Ayrıca öğretmenler odasında genellikle öğrenciler, bireysel, güncel ve eğitim konuları hakkında konuşmalar yapıldığını ifade etmişlerdir. Ünal, Sürücü ve Yıldırım (2018) tarafından yapılan araştırmada öğretmenler odasının sohbet etme yeri, yasak bölge gibi benzer şekillerde algılandığı görülmüştür. Tatlıdil (2003) ile Yeşil ve Korkmaz'ın (2012) çalışmalarında da öğrenci içerikli ve eğitim - öğretime ilişkin konuların öğretmenler odasının gündemini meşgul ettiği tespit edilmiştir. Turhan, Kaptan ve Kahveci (2015) ise ilkokul ve ortaokul öğretmenlerinin öğretmenler odasına ilişkin görüş, beklenti ve isteklerini ortaya çıkarmak için gerçekleştirdikleri araştırmada, öğretmenlerin öğretmenler odasını daha çok yaşamsal ihtiyaçları karşılamak amacıyla kullandıkları, öğretmenlerin sosyal ilişkiler açısından samimi ve saygılı iletişim, paylaşım ve mesleki iletişim; fiziki donanım açısından ise konforlu ve teknolojik gereçlerin olduğu bir ortam beklentilerinin olduğu ifade edilmiştir.

Bunun yanında okulların fiziki ve donanımsal altyapılarını da inceleyen araştırmalarda bulunmaktadır (Akar ve Gündüz, 2016; Akyol, 2011; Bağışlar, 2006; Dağlı ve Gençdal, 2018; Karasolak, 2009; Taşdan, Tösten, Bulut ve Karakaya, 2013; Terzioğlu, 2005). Bu araştırmalarda okul içi mekânlardan öğretmenler odasının da incelendiği görülmüştür. Bahsedilen araştırmaların dışında, doğrudan öğretmenler odasının fiziki ve donanımsal yapısının araştırıldığı (Terzi, 2020), öğretmenler odasına ilişkin görüş ve algıların ortaya çıkarmayı hedefleyen çalışmaların olduğu bilinmektedir (Arslan ve Oral, 2019; Korkulutaş, 2019; Nayir, Taneri ve Akgündüz, 2017; Turhan, Kaptan ve Kahveci, 2015; Ünal, Sürücü ve Yıldırım, 2018). Metaforlar üzerinden öğretmenlerin görüş ya da algılarının ortaya çıkarılmasını amaçlayan bir araştırmaya ise rastlanılmamıştır. Buradan hareketle, bu araştırmanın yapılması planlanarak amacı, öğretmenlerin öğretmenler odasına ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla tespit etmek olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda "öğretmenler, öğretmenler odasını nasıl algılamaktadır?" sorusuna yanıt aranmıştır.

Araştırmada öğretmen algılarını tespit etmek için metafor kullanımının iki sebebi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi metaforların kişilerin algılarını açığa çıkartmada ve anlamada önemli bir araç olmasıdır (Hansen, 2004). İkincisi ise metaforların herhangi bir olguyu geniş açıdan görmeyi sağlaması ve olgunun ayırt edici özelliklerini saptanmasına yardımcı olmasıdır (Arnett, 1999).

Yöntem

Bu araştırma, öğretmenlerin öğretmenler odasına yönelik algılarını ve bu algıya sebep olan gerekçeleri ortaya çıkararak yorumlamayı hedeflendiği için nitel araştırma türlerinden temel nitel araştırma şeklinde yürütülmüştür. İnsanlar yaşadıkları dünyayı deneyimledikçe anlamları oluşturur (Crotty, 1998'den akt. Merriam, 2013, s. 22). Nitel araştırmaların tamamı da insanların sosyal yaşamları içerisinde deneyimlerine bağlı olarak anlamları nasıl oluşturdukları ile ilgilenir. Temel nitel araştırmaların öncelikli amacı da bu anlamları açığa çıkarmak ve yorumlamaktır. Dolayısıyla, "insanların yaşamlarını nasıl yorumladığı, dünyalarını nasıl inşa ettikleri ve deneyimlerine ne anlam kattıkları" temel nitel araştırmaların ilgi odağını oluşturmaktadır. Temel nitel araştırmaların bilim alanlarının tamamında kullanıldığı görülebilir. Dahası, eğitim alanında kullanılan en yaygın nitel araştırma biçimidir (Merriam, 2013, ss. 22-23).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Uşak ili merkezinde yer alan 10 farklı devlet okulunda, 2020-2021 eğitim - öğretim yılı içerisinde mesleklerini icra eden gönüllü 88 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmenlerin seçiminde kolay ulaşılabilir durum örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Bu yöntem, araştırmacının diğer örnekleme yöntemlerini kullanma olanağının bulunmadığı durumlarda kullanılır ve araştırmaya kolaylık ve hız sağlar (Patton, 1987; Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırmaya toplam 93 öğretmen katılmasına karşın veri ayıklama işleminde 5 öğretmen çıkartılmış ve böylece Tablo 1'de demografik bilgileri belirtilen 88 kişi araştırmanın nihai çalışma grubunu oluşturmuştur. Katılımcı sayısına netlik kazandırıldıktan sonra liste sırasına göre kadın öğretmenler "K1, K5, … erkekler ise E2, E6, …vb." şekilde kodlanarak öğretmenlerin gizlilikleri korunmuştur.

Tablo 1. Çalışma Grubuna İlişkin Demografik Bilgiler

Değişken	Kategori	Frekans
Cinsiyet	1.Kadın	46
	2.Erkek	42
	Toplam	88
Görev Yapılan Okul Düzeyi	1.İlkokul	9
	2.Ortaokul	51
	3.Lise	28
	Toplam	88
Kıdem	1.1-10 yıl arası	35
	2.11-20 yıl arası	41
	3.21-34 yıl arası	12
	Toplam	88

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya farklı kademelerden öğretmenin katılım sağladığı ama bunlar içerinde en fazla payı ortaokul öğretmenlerinin oluşturduğu görülmüştür. Kadın-erkek öğretmen sayılarının görece birbirine yakın olduğu söylenebilir. Ayrıca kıdem değişkeni açısından en fazla katılım 11-20 yıl, en az ise 21-34 yıl aralığındadır.

Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi ve Verilerin Toplanması

Araştırma verilerini toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından iki bölümden oluşan bir form hazırlanmıştır. Birinci bölüm katılımcıların cinsiyet, görev yaptıkları okul ve mesleki kıdemlerine yönelik sorulardan oluşturulmuştur. İkinci bölüm ise "Öğretmenler odası ……. gibidir/benzer, çünkü ……..." şeklinde bir cümleyle oluşturulmuştur. Öğretmenlerden, öğretmenler odasına ilişkin metaforlarını ve gerekçelerini bu bölümde ifade etmeleri istenmiştir. Veriler, 1 Eylül 2020 ile 5 Kasım 2020 tarihleri arasında yüz yüze toplanmıştır. Veri toplama aşamasında öncelikle öğretmenlere metafor kavramı hakkında hatırlatmalar yapılmış, farklı bir kavram üzerinden örnekler verilmiştir. Daha sonra öğretmenlere formu doldurmaları için 10 dakika süre tanınmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi, insan davranışlarını ve doğasını belirleme üzerinde doğrudan olmayan yollarla çalışmaya imkân tanır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Çakmak, 2017, s. 259). İçerik analizinde araştırmacılar bir dizi kategori oluşturur, sonrada bu kategorilerin her birine giren durumları sayarak kaydederler. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli husus aynı metni inceleyecek olan farklı kodlayıcıların benzer sonuçlara ulaşmasını sağlayacak nitelikte açık ve net kategorilerin oluşturulmasıdır (Silverman, 2018, s. 162).

Bu kapsamda öncelikle verileri analize hazır hâle getirmek için bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Gerekçesi yeterince açıklanamayan 5 form çıkartılarak analize dâhil edilmemiştir (Örnek, öğretmenler odası gül bahçesine benzer; çünkü her öğretmen bir güldür). Son hâliyle 88 öğretmenden toplanan formlardaki metaforlar gerekçeleri ile birlikte araştırmacılar tarafından ayrı ayrı incelenmiş ve kategorilere ayrılmıştır. Daha sonra araştırmacılar bir araya gelerek üzerinde hemfikir olunan 8 kategori belirlemiştir. Akabinde kategoriler 2 ayrı tema altına alınarak bulguların bütün ve elverişli hâle getirilmesi sağlanmıştır (Marvasti, 2004). Veri analiz sürecinde yapılan bu işlemler araştırmanın hem geçerli hem de güvenilir olmasına katkı sunmakla birlikte oluşturulan kategorilerin ve temaların metaforları temsil edip etmediğini belirlemek amacıyla metafor, kategori ve temaların yer aldığı listeler uzman görüşüne sunulmuştur. Başvurulan uzman, öğretmen yetiştirme alanında doktor öğretim üyesi olarak 4 yıldır görev yapmaktadır. Uzman değerlendirmesi ile araştırmacıların analizleri Miles ve Huberman'ın (1994) formülünden (Güvenirlik = Görüş Birliği/ [Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı]) yararlanılarak karşılaştırılmıştır. Bu işlem sonucunda iç güvenilirlik %93 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman (1994), iç güvenilirlik yüzdesinin %70

ve üzeri olması gerektiğini ileri sürmektedir. Saban'a (2009) göre ise, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uzlaşmanın %90 ve üzerinde olması; çalışmaya arzu edilen bir güvenilirlik sağlamaktadır. Buradan hareketle oluşturulan kategori ve temaların metaforları yeterli oranda temsil ettiği söylenebilir.

Ardından "öğretmenler odası" kavramına ilişkin metaforlar ait olduğu kategori ve temalar altında frekanslarıyla birlikte 2 ayrı tabloda sunulmuş, bulgular yorumlanırken örnek katılımcı yanıtlarından destek alınarak araştırmanın inandırıcılığı (iç geçerlilik) artırılmaya çalışılmıştır.

Bulgular

Metaforların benzer gerekçeleri doğrultusunda, öğretmenlerin öğretmenler odasına ilişkin algılarının "kullanım şekilleri ve mekânsal düzey" olmak üzere iki ayrı temada toplandığı tespit edilmiştir.

Kullanım Şekillerine İlişkin Algılar

Araştırmaya katılan 88 öğretmenden 45'nin algıları öğretmenler odasının kullanma şekillerine yöneliktir. Kullanma şekilleri ise "dinlenme, eğitim - öğretim ve iletişim / etkileşim" amaçlı olmak üzere üç farklı kategoriye ayrılmaktadır. Buna ilişkin bulgular Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2. Kullanım Şekillerine İlişkin Algılar

Tema	Kategoriler	Metaforlar
Kullanım Şekilleri	Dinlenme Amaçlı	dinlenme yeri/alanı (3), mola istasyonu (3), dinlenme odası (2), bekleme odası (2), dinlenme tesisi (2), dinlenme salonu (1), dinlenme ve muhabbet odası (1), haber alma ve dinlenme merkezi (1), nefes alınan bir dere kenarı (1), ışık alan kış bahçesi (1), sosyal tesis (1), nefes alanı (1), otel lobisi (1), yatak (1)
	Eğitim - Öğretim Amaçlı	okulun mutfağı (3), arı kovanı (3), fotokopi merkezi (1), toplantı salonu (1), bilim merkezi (1), tam açı (1), Google (1), mutfak ve sohbet salonu (1), eğitim yuvası (1), işbirlikçi öğrenme grupları (1), eğitimin devam ettiği ikinci bir sınıf (1), takım soyunma odası (1)
	İletişim / Etkileşim Amaçlı	sosyalleşme yeri (5), kast sistemi (1), istişare kurulu (1), buzdan yapılmış kuzey kutbu (1)

Tablo 2'ye göre; 45 öğretmenin toplam 30 farklı metafor ürettiği, öğretmenler odasının dinlenme, eğitsel ve iletişim / etkileşim amaçlı kullanıldığı görülmektedir. Dinlenme amaçlı 14 farklı 21 metafor, eğitim - öğretim amaçlı 12 farklı 16 metafor ve iletişim / etkileşim amaçlı 4 farklı 8 metafor olması sebebiyle öğretmenler odasının en fazla dinlenme, en az ise iletişim / etkileşim amaçlı kullanıldığı söylenebilir.

Dinlenme amaçlı: Dinlenme amaçlı kategorisinde yer alan öğretmenlerin metaforları incelendiğinde öğretmenlerin öğretmenler odasını ders aralarında kısa süreli de olsa dinlenebilmek, yoğun ders temposundan bir nebze uzaklaşıp sonraki derse motive olabilmek adına kullandığı tespit edilmiştir. Bu kategoride yer alan öğretmenlerin algılarını temsil etmesi açısından aşağıda örnek alıntılar verilmiştir:

> *K1-Dinlenme yeri/alanıdır; çünkü kısa süreli de olsa iş yorgunluğundan uzaklaştırdığı için…*
>
> *E79-Yataktır; çünkü öğretmenin dinlenip kafasını rahatlatabildiği bir yer olduğu için…*
>
> *K45-Işık alan kış bahçesidir; çünkü kısa süreli de olsa öğretmenlerin nefes alıp deşarj olduğu yer olduğu için…*
>
> *K67-Nefes alınan bir dere kenarıdır; çünkü dinlenip motive olma imkânı sağladığı için…*

Yukarıdaki alıntılar incelendiğinde öğretmenler, öğretmenler odasını fiziksel ihtiyaçlarını gidermek amaçlı kullandıkları söylenebilir. Ayrıca *"E74-Dinlenme ve muhabbet odasıdır; çünkü ders sonrası dinlenme ve öğretmenlerle muhabbet etme imkânı olduğu için" ve E43-Haber alma ve dinlenme merkezidir; çünkü resmi konular görüşüldüğü ve dinlenmek için gerekli ortam olduğu için"* ifadeler doğrultusunda, öğretmenler odasının dinlenme amacıyla birlikte hem iletişim hem de eğitim - öğretim amaçlı kullanıldığını söylemek yerinde olacaktır.

Eğitim - öğretim amaçlı: Eğitim - öğretim amaçlı kategorisinde yer alan öğretmenlerin metaforları incelendiğinde öğretmenlerin öğretmenler odasını eğitim - öğretim faaliyetlerini planlamak, bilgi-deneyimlerini paylaşmak, ders materyallerini temin etmek ve öğretim faaliyetlerini değerlendirmek adına kullandığı tespit edilmiştir. Bu kategoride yer alan öğretmenlerin algılarını temsil etmesi açısından aşağıda örnek alıntılar verilmiştir:

> *E33-Eğitim yuvasıdır; çünkü eğitimle ilgili birçok konunun konuşulup tartışmaların yapılması…*
>
> *K51-İşbirlikçi öğrenme gruplarıdır; çünkü hepsi birbiriyle iletişim hâlinde olduğu için…*
>
> *E69-Mutfaktır; çünkü öğrencilere yapılacak olan sunum ve verilerin hazırlandığı yer olduğu için…*

E75-Birçok aşçıdan oluşan mutfaktır; çünkü birbirinden marifetli öğretmenlerin marifetlerini sergilediği, plan ve hedeflerini belirlediği bir yer olduğu için…

Yukarıdaki örneklerde görüleceği üzere öğretmenler, öğretmenler odasını takım ruhu içinde eğitim - öğretime hazırlık yapmak için kullanmaktadır. Bununla birlikte iletişim kurmak için de kullanıldığı görülmüş, buna ilişkin örnek alıntılar aşağıda sunulmuştur:

K24-Mutfak ve sohbet salonudur; çünkü derslere hazırlığın yapıldığı ve sohbet ortamı olduğu için…

K25-Arı kovanadır; çünkü öğretmenlerin çalışma ve sohbetlerini yaptıkları ortam için…

K32-Arı kovanıdır; çünkü öğretmenlerin ders çıkışında çalışmalarını ve sohbetlerini yaptıkları yer olduğu için…

"E83-Arı kovanıdır; çünkü sınıf ortamı ve bahçede öğrencilerden alınan bilgi ve sıkıntıların öğretmenler odasına taşındığı için…

Yukarıdaki alıntılarda görüldüğü üzere öğretmenler, öğretmenler odasını hem iletişim kurmak hem de eğitsel amaçlı kullanmaktadır. Buradan hareketle öğretmenler odasının birden fazla amaca hizmet ettiği ifade edilebilir. Ayrıca öğretmenler odasının öğretmenlerin günlük faaliyetlerini sohbet ederek değerlendirdikleri bir ortam olduğu söylenebilir.

İletişim / etkileşim amaçlı: İletişim/etkileşim amaçlı kategorisinde yer alan öğretmenlerin metaforları incelendiğinde öğretmenlerin öğretmenler odasını sosyalleşme ve meslektaşlarıyla görüşlerini paylaşma amacıyla kullandıkları tespit edilmiştir. Bu kategoride yer alan öğretmenlerin algılarını temsil etmesi açısından aşağıda örnek alıntılar verilmiştir:

E12-Sosyalleşme yerine; çünkü öğretmenlerin bir araya gelerek her türlü muhabbet konuşmanın olduğu için…

E66-İstişare kuruludur; çünkü araba ve ev alacak kişilerin fikir alışverişinde bulundukları yer olduğu için…

Yukarıdaki alıntılar doğrultusunda öğretmenler, öğretmenler odasında farklı görüş ve düşüncelerini rahatlıkla paylaşabilmektedir. Buradan hareketle öğretmenler odasının dört duvardan ibaret olmayan sosyal bir mekân olduğu söylenebilir.

Ayrıca *"K64-Kast sistemine; çünkü doğal gruplaşma ve rekabetin olduğu, kıdemli öğretmenlerin haklı olduğu bir ortam olduğu için…", E13-Buzdan yapılmış kuzey kutbuna; çünkü insanların zaman zaman ortak noktada buluşamadıkları için…* ifadeleri doğrultusunda, öğretmenler odasında gruplaşma ve rekabete dayalı etkileşimlerin yaşandığı bunun da çatışmalara yol açtığı söylenebilir.

Mekânsal Düzeyde Algılar

Araştırmaya katılan 88 öğretmenden 43'nün öğretmenler odasına ilişkin algıları mekânsal düzeydedir. Mekânsal düzeyde algılar ise "kozmopolit, ikinci bir yuva, umumi, sıradan/sıkıcı ve samimiyetten uzak bir yapı" olmak üzere beş farklı kategoriye ayrılmaktadır. Buna ilişkin bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Mekânsal Düzeyde Algılar

Tema	Kategoriler	Metaforlar
Mekânsal Düzeyde	Kozmopolit Bir Yapı	evren (1), farklı iklim kuşaklarının bulunduğu bir metropol (1), ABD ve Çin (1), Türkiye (1), yağlı tablo (1), çiçek bahçesi (1), mis kokulu bir bahçe (1), vücuttaki sistemler (1), konser sahnesi (1), çöl ekosistemi (1), ayaklı kütüphane (1)
	Umumi Bir Yapı	han (9), ortak oda (3), gürültülü miting alanı (1), alışveriş merkezi (1)
	İkinci Bir Yuva	evin salonu (4), evime (2), ikinci evime (1), aile ortamına (1), yuvama (1), büyük bir ailenin yemek masası (1)
	Sıradan/Sıkıcı Bir Yapı	kapalı bir kutu (2), sıradan bir oda (1), misafir odası (1)
	Samimiyetten Uzak Bir Yapı	tiyatro salonu (1), lunapark (1), vitrin (1), bukalemun (1)

Tablo 3'e göre; 43 öğretmenin toplam 28 farklı metafor ürettiği, öğretmenler odasının "kozmopolit, umumi, ikinci bir yuva, sıradan/sıkıcı ve samimiyetten uzak bir yapı" olmak üzere beş farklı şekilde algılandığı görülmektedir. Kozmopolit bir yapıda 11, umumi bir yapıda 4, ikinci bir yuvada 6, sıradan/sıkıcı bir yapıda 3 ve samimiyetten uzak bir yapıda 4 farklı metafor üretmiştir.

Kozmopolit bir yapı: Kozmopolit bir yapı kategorisinde yer alan öğretmenlerin metaforları incelendiğinde, öğretmenlerin öğretmenler odasını farklı özelliklere sahip insanları bir araya getiren, kendi içeresinde senkronize olmuş bir yapı olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Bu kategoride yer alan öğretmenlerin algılarını temsil etmesi açısından aşağıda örnek alıntılar verilmiştir:

> *E34-Farklı iklim kuşaklarının bulunduğu metropol; çünkü farklı alanlardan, kültürlerden insanların bir araya gelmesi…*
>
> *K36-ABD ve Çin; çünkü ABD ve Çin gibi karışık olduğu için…*
>
> *E68-Türkiye; çünkü Türkiye'nin her yerinden gelen kişilerin ortak bir payda da buluştuğu, fikir alışverişinin olduğu bir alan olduğu için…*

K70-Yağlı tablo; çünkü her renkten ve desenden insanları bünyesinde barındırdığı için…

K82-Bir konser sahnesine; çünkü herkesin enstrümanı farklı olmasına rağmen uyum içinde bir melodiyi çalma amacı taşıdıkları için…

Yukarıdaki örneklerden hareketle, öğretmenlerin öğretmenler odasında ekip halinde çalıştığı söylenebilir. Bu tip ortak kullanılan ve yine ortak hedeflerin olduğu mekânlarda farklı yapıdaki insanların takım ruhu haliyle uyumlu çalışılması arzu edilen bir durum olarak değerlendirilebilir.

Umumi bir yapı: Umumi bir yapı kategorisinde yer alan öğretmenlerin metaforları incelendiğinde; öğretmenlerin öğretmenler odasını öğretmenlerle birlikte öğrenci ve farklı grupların rahatlıkla girebildiği, eğitim dışında her şeyin belli bir kural ya da sıra gözetmeksizin konuşulduğu bir yapı olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Bu kategoride yer alan öğretmenlerin algılarını temsil etmesi açısından aşağıda örnek alıntılar verilmiştir:

E77-Hana; çünkü öğretmenler haricinde öğrenci, veli, satıcı vb. herkesin girip çıktığı bir yer olduğu için…

E28-Ortak odaya; çünkü öğrenci, öğretmen ve satıcıların hepsi bulunduğu için…

E63-Gürültülü bir miting alanına; çünkü herkesin hep birlikte konuştuğu kalabalık bir ortam olduğu için…

Yukarıdaki örneklerde görüleceği üzere, öğretmenlerin kendilerine özel bu mekânların başka kişiler tarafından kullanılmasına karşı biraz sitemkâr tutum sergilediği söylenebilir.

İkinci bir yuva: İkinci bir yuva kategorisinde yer alan öğretmenlerin metaforları incelendiğinde öğretmenlerin öğretmenler odasını sorumlulukların bilinip paylaşıldığı, sevgi ve saygının olduğu, okulda en rahat edilen ve kendilerine aitlik hissi uyandıran bir yapı olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Bu kategoride yer alan öğretmenlerin algılarını temsil etmesi açısından aşağıda örnek alıntılar verilmiştir:

E80-Evin salonuna; çünkü samimi ve içten muhabbetlerin, sevgi ve saygının bulunduğu bir yer olduğu için…

K72-Evime; çünkü okul sınırları içerisinde bize ait bir yer olduğu için…

K15-Aile ortamına; çünkü bireyler sorumluklarını bildiği ve yerine getirdiği için…

Yukarıdaki örneklerden hareketle, öğretmenlerin öğretmenler odasına ilişkin aidiyet duygularının olduğu ve bu mekân içinde sorumlu davrandıkları söylenebilir.

Sıradan/sıkıcı bir yapı: Sıradan/sıkıcı bir yapı kategorisinde yer alan öğretmenlerin metaforları incelendiğinde öğretmenlerin öğretmenler odasını çekiciliği olmayan sıkıcı bir yapı olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Bu kategoride yer alan öğretmenlerin algılarını temsil etmesi açısından aşağıda örnek alıntılar verilmiştir:

K39-Sıradan bir oda; çünkü hiçbir ekstrası olmadığı için…

K46-Kapalı bir kutu; çünkü açık alanda olmaktan hoşlandığım için…

K47-Evlerde sadece misafir gelince kullanılan bir oda; çünkü öğretmenler odasına yılda 1 - 2 kez girdiğim için…

Yukarıdaki örneklerden görüleceği üzere öğretmenlerin, öğretmenler odasını sıradan/sıkıcı bir yapı olarak algılanmasının sebebi kişisel tercihleri ile öğretmenler odasının çekici bir yer olmadığına yönelik düşünceleri olduğu söylenebilir.

Samimiyetten uzak bir yapı: Samimiyetten uzak bir yapı kategorisinde yer alan öğretmenlerin metaforları incelendiğinde öğretmenlerin öğretmenler odasını doğallıktan uzak, samimi olmayan ve değişebilen karakterlere sahip bireyleri barındıran bir yapı olarak algıladıkları tespit edilmiştir. Bu kategoride yer alan öğretmenlerin algılarını temsil etmesi açısından aşağıda örnek alıntılar verilmiştir:

E93-Vitrin; çünkü kitap okuyorum havası veren, kültürlü görünmeye çalışan öğretmenlerin bulunması…

K31-Bukalemun; çünkü rüzgâra göre renk ve yön değiştiren çok sayıda insan olduğu için…

K90-Tiyatro salonu; çünkü insanların sahteliklerinden deneyimler sağlandığı için…

K92-Luna parktır; çünkü inişlerin ve çıkışların, sihirli ve değişken yüzlerin olduğu için…

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Öğretmenlerin öğretmenler odasına ilişkin algılarını metaforlar yoluyla çıkarmayı amaçlayan bu çalışmada; en sık kullanılan metaforlar sırasıyla han, evin salonu, dinlenme yeri/alanı, okulun mutfağı, arı kovanı ve mola istasyonudur. Metaforlar gerekçelerinden hareketle 8 kategoriye, bunlar da kullanım şekilleri ve mekânsal düzeyde olmak üzere 2 ayrı temada toplanmaktadır.

Kullanım şekillerinin sırasıyla dinlenme, eğitim - öğretim ve iletişim / etkileşim amaçlı olmak üzere 3 farklı; mekânsal düzeyde ise kozmopolit, ikinci bir yuva, umumi, sıradan/sıkıcı ve samimiyetten uzak bir yapı olmak üzere 5 farklı şekilde olması sebebiyle öğretmenlerin öğretmenler odasına ilişkin algılarının çeşitlilik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğretmenler odasının başta dinlenme olmak üzere çok amaçlı kullanıldığı sonucuna varılmıştır. Nayir, Taneri ve Akgündüz'ün (2017) öğretmen adaylarıyla ve Turhan, Kaptan ve Kahveci'nin (2015) ilkokul ve ortaokul öğretmenleriyle yürüttüğü araştırmalarda da öğretmenler odasının öncelikli kullanım amacı dinlenmektir. Bu yönüyle araştırma sonuçlarının benzer olduğu söylenebilir. Ayrıca Akyol (2011) araştırmasında öğretmenler odasının dinlenmek için "yeterlidir" sonucuna ulaşmıştır. Yeterince dinlenmeden derse giden bir öğretmenin çok verimli olabileceğini düşünmek zordur (Karasolak, 2009). Böylece öğretmenler odasının öğretmenlere ders aralarında nefes alabilecekleri, bir sonraki derste daha verimli olmalarını sağlamak için yeniden enerjilerini toplayabilecekleri bir ortam sunması bakımından bu sonuçlar önemlidir.

Öğretmenler; öğretmenler odasını bilgi-deneyimlerini paylaşmak, ders materyallerini temin etmek ve öğretim faaliyetlerini değerlendirmek suretiyle eğitim - öğretim amaçlı da kullanmaktadır. Bu sonuca paralel araştırmaların olması (Nayir, Taneri ve Akgündüz, 2017; Turhan, Kaptan ve Kahveci, 2015), öğretmenler odasında eğitsel içerikli sohbetlerin yapılıp öğrencilerin değerlendirilmesi (Tatlıdil, 2003; Yeşil ve Korkmaz, 2012; Ünal, Sürücü ve Yıldırım, 2018) bunlara ilaveten öğretmenler odasının eğitim - öğretim içerikli birçok konuda durum değerlendirmesi yapılan ve ortak anlayışın oluşumunu sağlayan bir mekân olarak da nitelendirilmesi (Hammersley, 1984), araştırmanın sonuçlarını anlamlı kılmıştır.

Öğretmenler odası, başta gündelik konuları konuşmak suretiyle iletişim kurmak ve farklı yollarla etkileşime girmek adına kullanıldığı görülmüştür. Bu sonuç, Aydeş (2015) tarafından yapılan çalışmanın sonucuyla tutarlıdır. Benzer şekilde Yeşil ve Korkmaz (2012) tarafından yapılan çalışmada da öğretmenler odasındaki sohbetlerin gündelik yaşamı içerdiği sonucu rapor edilmiştir. Öğretmenler odasının iletişim kurmak ve sohbet etmek için kullanıldığını gösteren çalışmalar da mevcuttur (Nayir, Taneri ve Akgündüz, 2017; Turhan, Kaptan ve Kahveci, 2015; Ünal, Sürücü ve Yıldırım, 2018). Buradan hareketle, öğretmenler odasının hayatın içinden bir mekân olduğu söylenebilir.

Araştırmanın diğer bir sonucu da öğretmenler odasının gruplaşmaların olduğu bir mekân olarak algılanmasıdır. Benzer bir sonucu tespit eden Ünal, Sürücü ve Yıldırım (2018), bu tip gruplaşmaların okuldaki iş birliğine zarar vereceğini ifade etmektedir. Öğretmenler odasına yönelik farklı tipte gruplaşmaların olduğunu ortaya koyan çalışmalara da rastlanmıştır (Hodkinson ve Hodkinson, 2004; Mawhinney, 2010). Dahası bu çalışmada bahsedilen gruplaşmaların dışında rekabete dayalı etkileşimlerden kaynaklı yaşanan çatışmaların olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler odasının samimi olmayan, değişebilen karakterlerin bulunduğu bir mekân olarak algılanması bu durumun sebebi olarak gösterilebilir. Öğretmenin sahip olması gereken önemli vasıflarından birinin iletişim olduğuna değinen Karataş (2012b), öğretmenlerin tüm meslektaşlarıyla güçlü bir iletişim kurmayı başarması gerektiğini, bunun da samimiyetten geçtiğini; samimiyetin göstergesinin ise öğretmenler odasının her üyesiyle sürdürülen

gündelik ilişkilerde ayrımcılıktan uzak durmak olduğunu ifade etmiştir. Bahsedilenlerin dışında yaşanan çatışmaları sadece bir nedene bağlayarak açıklamak yeterli olmayabilir. Zira, bu araştırmanın amacı ve bu amacı gerçekleştirmeye yönelik kullanılan yöntem, öğretmenlerin sahip oldukları algıların altında yatan nedenlerin bilinmesi adına sınırlılık arz etmektedir. Buradan hareketle derinlemesine mülakatların olduğu; olgu bilimine dayalı nitel araştırmalar (Creswell, 2007) planlanarak söz konusu algılara sebep olan dinamiklerin ortaya çıkartılması önerilmektedir.

Öğretmenler odasını "kozmopolit bir yapı ve ikinci bir yuva" olarak algılayanlar ise öğretmenler odasındaki gruplaşma ve rekabet ortamının aksine farklı kişilik özelliklerine sahip bireylerin birlikte hareket ettikleri, sevgi ve saygının olduğu, sorumlulukların eşit paylaşıldığı ve kendilerine ait bir mekân olarak görmektedir. Bu yönüyle öğretmenler odasının öğretmenlere ortak bir payda sağlaması ve öğretmenler arasında bağlılık oluşmasını sağlayan bir yapı (Pollard, 1993) olarak algılanması son derece önemli bulunmuştur. Lakin aitlik konusunda hemfikir olmayan öğretmenlerin olduğu; buna ilişkin algıların da "umumi bir yapı" kategorisi altında yer aldığı ve öğretmenlerle birlikte başka bireylerin de bu odayı kullandıkları görülmektedir. Benzer bir sonucu Korkulutaş'ın (2019) çalışmasında görmekle birlikte, Arslan ve Oral'ın (2019) araştırmasında öğretmenler odasına velilerin ve farklı grupların girmemesi yönünde talepleri içeren bulgulara da rastlanmaktadır.

Öğretmenler odası, öğretmenlere tahsis edilmiş özel bir alandır (Nayir, Taneri ve Akgündüz, 2017). Buradan hareketle, öğretmenler odasının "han, ortak oda" şeklinde benzetilip herkesin rahatlıkla girebildiği bir mekân olarak algılanması, öğretmenlerin mahremiyetini zedeleyeceği gibi okula ilişkin aidiyet duygusunu olumsuz yönde etkileyebilir. Ancak öğretmenler odasındaki iletişimin öğretmen-öğrenci arasında sınırlı kalmayıp, eğitim süreciyle ilişiği olan tüm paydaşlar arasında yaşanabildiği (Küçükahmet, Değirmencioğlu, Er, Öksüzoğlu, Özdemir ve Korkmaz, 2000) ve öğretmenler odasının öğretmenlere öğrenci, veli ve diğer bireylerle görüşme fırsatı tanıyıp, iletişim ve sosyal ortam oluşturması bakımından işlevsel olacağı da belirtilmektedir (Karataş, 2012a). Buradaki olumlu ve olumsuz yönler birlikte değerlendirildiğinde, öğretmen odalarına ek olarak ziyaretçi ya da görüşme odalarının yapılması önerilebilir. Böylece hem öğretmenin mahremiyeti korunmuş hem de veli-öğretmen-öğrenci ilişkisinin devamlılığı sağlanmış olur.

Öğretmenler odasının mekânsal çekiciliğinin olmamasından ve kişisel tercihlerden kaynaklı nedenlerden dolayı öğretmenler odası sıradan, çekiciliği olmayan bir mekân olarak algılanması araştırmanın bir başka sonucudur. Arslan ve Oral'ın (2019) araştırmasında, öğretmenler odasının renk, müzik, uyum ve konfor katan öğeler açısından eksik kaldığı ve bu yönde değişiklikler istendiği; öğretmenler odalarının fiziki açıdan yetersiz olduğu (Taşdan vd., 2013), konfor ve rahatlık sağlaması gerektiği belirtilmektedir (Açıkalın, 2013; Dinç ve Onat, 2002; Bağışlar, 2006). Bu ve buna benzer gerekçelerle öğretmenlerin talep ve ihtiyaçları göz önüne alınarak, MEB'in girişimleriyle yeni

nesil öğretmen odalarının tasarlanmaya başlandığı bilinmektedir (MEB, 2020). Yeni nesil öğretmenler odası tasarımına yönelik öğretmen görüşlerinin belirlendiği sınırlı sayıda çalışma (Akran, 2020) olması dolayısıyla bu yönde çalışmaların yapılması önerilmektedir.

Kaynakça

AÇIKALIN, A. (2013). "Mesleki gelişim ortamı olarak öğretmenler odası". Öğretmen ve Eğitim Dergisi, 9, ss. 8-10.

AKAR, C. ve GÜNDÜZ, İ. (2016). "İlköğretim okullarının TSE standartlarına göre değerlendirilmesi (Uşak ili örneği)". Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi, 2(2), ss. 85-100.

AKRAN, S. K. (2020). "Yeni öğretmenler odası tasarımı modeline yönelik öğretmen görüşler". Academia Eğitim Araştırmaları Dergisi, 5(2), ss. 207-219.

AKYOL, T. (2011). Resmi ilköğretim okulu sınıf öğretmenlerinin okulların fiziki durumu konusunda görüşleri (Esenyurt ilçesi örneği), Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.

ARNETT, R. C. (1999). "Metaforical guidance: Administration as building and renovation". Journal of Educational Administration, 37(1), pp. 80-89.

ARSLAN, S. ve ORAL, E. A. (2019). "Öğretmen adaylarının staj yaptıkları okulların öğretmen odalarına ilişkin gözlemleri". Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(1), ss. 51-65.

AYDEŞ, S. S. (2015). Okul yöneticilerinin öğretmenlere yönelik metaforik algıları, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Tokat.

BAĞIŞLAR, Y. (2006). İlköğretim okullarında OGM uygulamalarına ilişkin; Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin değerlendirme farklılıkları, Atılım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.

BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., ÇAKMAK, E. K., AKGÜN, Ö. E., KARADENİZ, Ş. ve DEMİREL, F. (2017). Bilimsel araştırma yöntemleri (23. Baskı), Pegem Akademi, Ankara.

CLANDFİELD, L. ve FOORD, D. (2008). "Humanising your staff room". Humanising Language Teaching, 10(4).

CRESWELL, J. W. (2007). Qualitative inquiry and reserach design: Choosing among five approaches. (2nd Press), Sage Publications, California.

DAĞLI, A. ve GENÇDAL, G. (2018). "Öğretmenlerin okul binalarının fiziksel koşullarına ilişkin algılarının bazı değişkenlere göre incelenmesi". Tarih Okulu Dergisi, 11(2), ss. 38-69.

DİNÇ, P. ve ONAT, E. (2002). "Bir ilköğretim yapısının bina programı ve tasarımı bağlamında değerlendirilmesi". Gazi Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi, 17(3), ss. 35-55.

HAMMERSLEY, M. (1984). Staffroom news. In A. Hargreaves & P. Woods (Eds.). Classrooms and staffrooms. (pp. 203-214). U K: Open University Press.

HANSEN, D. T. (2004). "A poetics of teaching". Educational Theory, 54(2), ss. 119-142.

HODKİNSON, H. ve HODKİNSON, P. (2004). "Rethinking the concept of community of practice in relation to school teachers' workplace learning". International Journal of Training and Development, 8, pp. 21-31.

HOY, W. K. ve MİSKEL, C. G. (2012). Educational administration: Theory, research, and practice (9th Edition), The McGraw-Hill Companies, Inc., New York.

https://www.meb.gov.tr/yeni-nesil-ogretmenler-odasi/haber/19240/tr, "Yeni nesil öğretmenler odası", Milli Eğitim Bakanlığı, 26 Temmuz, 2020.

KARASOLAK, K. (2009). Mimari özellikleri farklı ilköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin okullarının bina ve bahçeleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Adana.

KARATAŞ, İ. H. (2012a). "Gönüllü öğretmenin öğretmenler odasındaki rolü". Öğretmen ve Eğitim Dergisi, S 3, ss. 4-5.

KARATAŞ, İ. H. (2012b). "Öğretmenler odasındaki rolümüz". Öğretmen ve Eğitim Dergisi, 1(3), ss. 4-6.

KORKULUTAŞ, Y. (2019). Öğretmenler odasının sosyal ortam – iletişim koşulları ile öğretmenler odası memnuniyet düzeyinin öğretmen görüşleri bağlamında incelenmesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sivas.

KÜÇÜKAHMET, L., DEĞİRMENCİOĞLU, C., ER, T., ÖKSÜZOĞLU, A. F., ÖZDEMİR, İ. E. ve KORKMAZ, A. (2000). Öğretmenlik mesleğine giriş, Nobel Yayıncılık, Ankara.

MARVASTİ, A. B. (2004). Qualitative research in sociology, Sage, London.

MAWHİNNEY, L. (2010). "Let's lunch and learn: Professional knowledge sharing in teachers' lounges and other congregational spaces". Teaching and Teacher Education, 26 (4), pp. 972-978.

MERRİAM, S. B. (2013). Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber (3. Baskıdan Çeviri, Çev. Edt. S. Turan). Ankara: Nobel Yayıncılık.

MİLES, M. B., & HUBERMAN, A. M. (1994). Qualitative data analysis: An expanded sourcebook (2nd Edition), SAGE Publications, California.

NAYİR, K. F., TANERİ, P. O. ve AKGÜNDÜZ, M. M. (2017). Kapalı kapılar ardında: Öğretmen adaylarına göre öğretmenler odası. İçinde Ö. Demirel ve S. Dinçer (Edt.). Eğitim bilimlerinde yenilikler ve nitelik arayışı (ss. 791-809). Pegem Akademi: Ankara.

NEWMAN, K. K. (1979). "Teachers' lounge talk: Hidden messages". A Journal of Educational Strategies, Issues and Ideas, 53(2), ss. 69-71.

PATTON, M. Q. (1987). How to use qualitative methods in evaluation, Sage Pub., London.

POLLARD, A. (1993). Primary school teachers and their collegues. In S. Delmont (Ed.). The primary school teacher. (pp. 100-119). London: Farmer Press.

SABAN, A. (2009). "Öğretmen adaylarının öğrenci kavramına ilişkin sahip oldukları zihinsel imgeler". Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7(2), ss. 281-326.

SİLVERMAN, D. (2018). Nitel verileri yorumlama. (Çev. Edt. E. Dinç). Ankara: Pegem Akademi. (Orijinal yayım tarihi, 2012).

TAŞDAN, M., TÖSTEN, R., BULUT, K. ve KARAKAYA, V. (2013). "Okul profili araştırması (Kars İli Örneği)". Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 17(1), ss. 203-222.

TATLIDİL, E. (2003). Öğretmenler odasında konuşulan ve gündemi oluşturan konular, Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Eskişehir.

TERZİ, E. (2020). Öğretmen odalarının fiziksel-mekânsal koşulları ve eşya, araç-gereç donanımının araştırılması, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Sivas.

TERZİOĞLU, E. (2005). İlköğretim okulu binalarının fiziksel özellikleri bakımından değerlendirilmesi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Ankara.

TURHAN, B., KAPTAN, A. ve KAHVECİ, H. (2015). "İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin öğretmenler odasına yönelik görüşleri". Turkish Studies, 10(3) , ss. 993-1008.

TÜRE, E. ve KARAKÜÇÜK, S. A. (2011). "Yatılı ilköğretim bölge okullarında eğitim ortamlarının fiziksel/mekânsal değişkenleri açısından incelenmesi". Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 44(2), ss. 165-199.

ÜNAL, A., SÜRÜCÜ, A. ve YILDIRIM, A. (2018). Öğretmen adaylarının gözünden öğretmenler odası. İçinde III. İNES Uluslararası Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi (28 Nisan - 01 Mayıs 2018) Özet Kitapçığı (ss. 138-139). Alanya, Antalya.

YEŞİL, R. ve KORKMAZ, Ö. (2012). "Öğretmenler odasında gündem". Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 31(1), ss. 107-122.

YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2013). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (9. Baskı). Seçkin Yayıncılık, Ankara.